

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Kultuurikorralduse õppekava

Anna-Liisa Simm

KAHE JAAPANI KUNSTNIKU NÄITUS „JALUTUSKÄIK“ KONDASE KESKUSES

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Tiina Pihlak, MA

Kaitsmisele lubatud:

Viljandi 2014

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ORGANISATSIOONI ANALÜÜS.....	4
1.1 Organisatsiooni taust	4
1.2 Organisatsiooni toimimine ja struktuur	4
1.3 Arengukava.....	6
1.4 Rahastamine.....	7
1.5 Kultuurikontekst	7
2. NÄITUS „JALUTUSKÄIK“	9
2.1 Sündmuse kirjeldus, taust, eesmärgid, siht- ja huvigrupid ning väärtused.....	9
2.2 Sündmuse sotsiaal-majanduslikud mõjud	10
2.3 Sündmuse korraldamine	11
2.3.1 Meeskond ja ülesanded	15
2.3.2 Rahastamine ja eelarve kirjeldus.....	16
2.3.3 Turundusmeetmed.....	18
2.4 Sündmuse järelkaja.....	19
3. ENESEREFLEKSIOON	21
KOKKUVÕTE	24
KASUTATUD ALLIKAD.....	26
SUMMARY.....	27
LISAD.....	28

SISSEJUHATUS

Ajavahemikus 17. märts – 13. aprill 2014. aastal oli Viljandis, Kondase Keskuses võimalik näha kahe Jaapani kunstniku, Nao Oshima ning Yumeno Goma kunstinäitust „Jalutuskäik,“ mis oli inspireeritud looduslikest motiividest ja maastikest. Eksponeeriti nii akvarellmaale, keraamikat kui pisiskulptuure. Esmakordselt oli Kondase Keskuses võimalik näha Jaapanist pärit kunstinäitust. Näituse eesmärgiks oli tutvustada Jaapanipärast kunsti Viljandi kunstihuvilisele ringkonnale. Sündmus viidi läbi koostöös Sakala Keskuse haldusesse kuuluva Kondase Keskusega.

Käesolev töö on minu Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse õppekava loov-praktilise lõputöö üks osa. Dokument kajastab sündmuse planeerimist ja korraldamist perioodil september 2013 – mai 2014.

Kirjaliku töö eesmärk on kirjeldada ning analüüsida projekti korraldamise ja läbiviimise protsessi. Antud töö koosneb kolmest suuremast peatükist: esimene peatükk on organisatsiooni analüüs, kus tutvustan Kondase Keskuse tausta, tegutsemise põhimõtteid, meeskonda ning rahastamist. Peatükis analüüsin ka muuseumi arengukava ning selle seotust Viljandi linna kultuurivaldkonna arengukavaga.

Teises peatükis kirjeldan näituse korraldusprotsessi ning analüüsin ka sündmuse järelkaja. Kolmas peatükk on eneserefleksioon, kus analüüsin sündmuse korraldamise käigus omandatud kogemusi, emotsioone ning rahulolu.

Töö võtab kokku kokkuvõtte.

1. ORGANISATSIIONI ANALÜÜS

1.1 Organisatsiooni taust

Sakala Keskus avati 2012. aasta sügisel. Tegemist on kaasaegse kultuurikeskusega, mis tegutseb Viljandi Linnavalitsuse haldusalas. Keskuse põhiülesandeks on kohaliku kultuurielu, noorsootöö, loome- ning harrastustegevuse korraldamine ja edendamine. Sakala Keskuse haldusallas kuuluvad Viljandi lauluväljak, II Kirsimäe ja Kaevumäe lavad, Viljandi Linnaraamatukogu ruumid, Viljandi Vana Veetorn, Kondase Keskus ning endise lennukitehase ruumides asuv noortekeskus.

(Sakala Keskuse kodulehekülg...2014)

Kondase Keskus asub Viljandi vanalinnas, Jaani kirikule kuuluvas pastoraadi hoones, kus aastatel 1948 – 2002 tegutses Viljandi keskraamatukogu. 2003. aastal loodi samasse majja Kondase Keskus, mis on peamiselt naivistliku ja autsaider-kunstiga tegelev Viljandi munitsipaalmuuseum, mis oma tegevuses juhindub Eesti Vabariigis kehtivatest seadustest. Lisaks lähtutakse ka Viljandi linna arengukavast.

Muuseum on loodud Eesti ühe tuntuima naivisti, Paul Kondase (1900 – 1985), auks. Muuseum loodi mitme osapoole koostööl, nendeks olid Viljandi Linnavalitsus, Viljandi Kunstnike Ühendus „Kirikyyt“ ning Viljandi muuseum. Tänapäevaks on muuseum Viljandi linna allasutus, mis kuulub alates 2012. aastast Sakala Keskuse juurde.

Kondase Keskuses on üks püsinäitus – Paul Kondase maalid. Ajutiste näituste jaoks on viis ruumi esimesel korrusel ning üks ruum teisel korrusel.

(Kondase Keskuse kodulehekülg...2014)

1.2 Organisatsiooni toimimine ja struktuur

Kui muuseum 2003. Aastal tegutsemist alustas, oli võimalik näha vaid püsinäitust, aastatega on Kondase Keskus arenenud ja kasvanud, nüüdseks on lisaks püsinäitusele majas korraga veel kuni viis ajutist näitust, mida vahetatakse iga paari kuu tagant.

Näituseid on nii professionaalsetelt kunstnikelt kui ka iseõppinutelt. Näituste kuraator ning kunstnik on sobitanud kõik näitused muuseumisse nii, et professionaalsed kunstnikud ning autsaider-kunstnikud saavad muuseumis koos eksisteerida. See tähendab, et muuseumis olevad näitused on kohati väga erinevad, kuid ei häiri kuidagi teineteist.

Vahel võtavad muuseumi kunstnik ja kuraator ise kunstnikega ühendust ning teevad ettepaneku korraldada Kondase Keskuses näitus, vahel on aga vastupidi – kunstnikud võtavad muuseumiga ise ühendust. Suur tähtsus on ka tutvustel ja juhustel, vahel keegi lihtsalt soovitab kedagi, kelle näitus võiks muuseumisse sobida. Koostööd tehakse ka Pärnu Uue Kunsti Muuseumiga, tihti peale vahetatakse näituseid. Eksponeerimispind on kunstnikele tasuta.

Muuseumil on näituste aastaplaan tavaliselt igaks järgmiseks hooajaks valmis tehtud, kuid üldiselt ollakse paindlikud ning kui on vaja muudatusi teha, siis neid ka tehakse. Kondase Keskusel on olemas ka väikesemahuline naivistliku kunsti kogu. Paljud kunstnikud, kelle näitus on muuseumis olnud, kingivad keskusele mõne oma töö. Lisaks näitustele korraldatakse muuseumis ka õpitube ja kunstikursuseid, samuti toimub keskuse ruumides teatrietendusi ja kontserte, seminare, loenguid, teemaõhtuid vms sündmuseid.

Kondase Keskus on teostanud ka välitöid, et leida, koguda ja talletada isemeelsete loojate kunstipärandit. Kuna Kondase Keskuse üks prioriteetidest on luua väliskontakte, siis on tehtud ka mitmeid välisreise ning osaletud rahvusvahelistes autsaider- ja naivistliku kunsti projektides.

(Kondase Keskuse arengukava 2012 – 2015, lk 2)

Kondase Keskuse näol on tegemist maatriks-projektiorganisatsiooniga. „Maatriks-projektiorganisatsiooni korral luuakse projekt ettevõtte juurde nii, et projektgrupp koostatakse firma olemasolevate töötajate baasil“ (Perens 2001, lk 96). Kondase Keskuses töötab väike kollektiiv inimesi ning ühiselt korraldatakse kogu muuseumi tegevus, arvestades muuseumi vahendeid ja võimalusi.

Kondase Keskuse õhkkond on hubane, võib isegi öelda, et kodune. Töötajate omavahelised suhted on positiivsed. Uute näituste üle otsustatakse ühiselt, vahel lähevad küll arvamused lahku, kuid nii väikese kollektiivi puhul pole erimeelsusi keeruline lahendada. Uute situatsioonide suhtes ollakse avatud ja paindlikud, selline suhtumine soosib kompromisside tegemist ning kokkulepetele jõudmist.

Kondase keskuses töötab alaliselt kolm inimest:

Gregor Taul – näituste kuraator, sisulise töö koordineerija

Mare Hunt – pedagoog-programmijuht

Mari Meister – perenaine-giid

Kuna suvisel perioodil on muuseum avatud seitse päeva nädalas, siis selleks ajaks on linnavalitsus ühe töökoha suvetöötajale juurde teinud. 2012 ning 2013 aastate suvel olen olnud selleks töötajaks mina.. Suvetöötaja ülesanneteks on piletite ning meenete müük ning külastajate suunamine näitustele ja näituste tutvustamine.

1.3 Arengukava

Missioon

„Kondase Keskus on Eesti ainus mitteprofessionaalse st. autsaiderkunsti, sealhulgas naivismi kunstiga tegelev muuseum, kelle missiooniks on professionaalsest kunstist väljapoole jäävat nähtust uurida, eksponeerida ja tutvustada ning tutvustada ka professionaalset kunsti, sealhulgas ajaloolist kunsti ja tähelepanu pöörata kohalike kunstnike loomingule. Missiooniks on hoida oma identiteeti. Olla atraktiivne kunstimuuseum sise-ja välisturistidele Eestis. Tegeleda mitteprofessionaalse kunsti kaardistamise ja eriliste loojatega kontaktide loomisega, erinevate autsaiderkunsti näituste korraldamisega. Luua väärtuslikke kunstikontakte väljaspool Eestit, osaleda rahvusvahelistes koostööprojektides.“

(Kondase Keskuse arengukava 2012 – 2015, lk 3)

Kondase Keskuse missioon on sõnastatud veidi laialivalguvalt. Selle sõnastus võiks olla natukene kompaktsem, kuid sisu poolest on missioon hea ning see haakub ka Viljandi linna kultuurivaldkonna arengukavaga, mis soosib loomingulist tegevust ja selle arendamist Viljandis.

Visioon

„Keskus on säilitanud oma identiteedi, kus jätkuvalt uuritakse autsaiderkunsti, teostatakse välitöid, eksponeeritakse omanäolisi mitteprofessionaalse kunsti näitusi ja erilisi, majja hästi sobituvaid teemanäitusi Eestist ja väljastpoolt Eestit, korraldatakse õpitube, viiakse läbi üritusi. Jätkuvalt toimub näituste ja eksponentide vahetus Eesti piires ja väljaspool Eestit. Ollakse avatud, arenemisvõimelised, rikkamad paljude uute,

iseäranis autsaiderkunsti alaste väliskontaktide võrra. Publitseeritud on mitu suuremamahulist autsaiderkunsti loojaid tutvustavat trükist, ollakse selles valdkonnas eksperdiks. Aasta-aastalt külastab Kondase Keskust enam välisturiste ja selle kunstimuuseumi olemasolu kinnistub eestimaalaste teadvusesse. Kondase Keskus on atraktiivne ka välises pildis, mis tähendab enamat omapärast välireklaami, ka sisenemine muuseumisse on meeldejääv.“

(Kondase Keskuse arengukava 2012 – 2015, lk 3)

Kondase Keskuse visioon on samuti Viljandi linna kultuurivaldkonna arengukavaga kooskõlas. Visioonis on selgelt sõnastatud muuseumi tulevikusuunad.

Kondase Keskuse arengukava on põhjalikult ja läbimõeldult koostatud. Arengukavas on välja toodud eesmärgid aastaks 2015. Eesmärgid on jaotatud järgnevatesse valdkondadesse: ekspositsioon, näitused ja kogud; muuseumipedagoogika; meeskond ning muuseumi füüsiline keskkond.

Kõikides valdkondades olevaid puudujääke soovitakse aastaks 2015 parandada, selle saavutamiseks on kirja pandud ka vajalikud tegevused. Lisaks on tehtud SWOT analüüs, kus on kõik peamised ohud, võimalused, nõrkused ja tugevused ära märgitud. Hetkeolukorra suhtes ollakse realistlikud, kõik puudujäägid on kaardistatud ning oma rahaliste võimalustega on samuti arvestatud.

1.4 Rahastamine

Kondase Keskuse rahastus tuleb peamiselt Viljandi linna eelarvest. Viljandi linn maksab muuseumi töötajatele palka ning samuti ka ruumirenti (kuna Kondase Keskus asub Jaani kirikule kuuluvas hoones). Eelarves on väike osa (umbes üks viiendik, see teeb aastas umbkaudu 4000 eurot, olenevalt konkreetsest eelarvest) arvestatud ka sisulise töö jaoks, selleks on näiteks brošüüride jms koostamine ning väljaandmine. Erinevate näituste tarvis taotleb Kondase Keskus rahastust Eesti Kultuurkapitalilt ning Hasartmängumaksu nõukogust.

1.5 Kultuurikontekst

Kondase Keskus tegutseb Viljandi linnas. Viljandi on rahvaarvu suuruselt kuues linn Eestis. Eesti rahvastikuregistri andmetel on Viljandi linna elanike arv seisuga 01. jaanuar 2014. aastal 18 492. Rahvaarvu koosseisus on naisi 10 275 ja mehi 8 217. Kuni 18-aastaseis elanikke on Viljandis 3 433, tööealisi elanikke 11 244 ning 65-aastaseid ja vanemaid elanikke 3 815.

2012. aastal külastas turismiinfokeskuse andmetel Viljandit 16 289 turisti, nende hulgas 7 100 välismaalast ning 9 189 eestlast.

(Viljandi linna kodulehekül...2014)

Oma tegevuses tuleb muuseumil tugineda Viljandi linna kultuurivaldkonna arengukavale. Kuigi Viljandi linna kultuurivaldkonna arengukavas, mis on koostatud aastateks 2008 – 2015, on veidi vananenud informatsiooni (seal on kirjas, et Kondase Keskus kuulub linnaraamatukogu alla, kuid alates 2012. aastast kuulutakse hoopis Sakala Keskuse haldusalasse), on Kondase Keskuse arengukava Viljandi linna kultuurivaldkonna arengukavaga suuresti kooskõlas. Linna arengukava soosib erinevate huvitavate näituste korraldamist, rikastades sellega Viljandi kultuurielu. „Viljandi kunstielu on väga vilgas ning aasta läbi on võimalik valida erinevate kunstinäituste vahel. Pidevalt on näitused Linnagaleriis, Kondase Keskuses, Viljandi Kunstisaalis, Viljandi Muuseumis, Kultuurimaja kohvikus ja Ugala teatrimaja fuajees. Alates 2006. aastast tegeletakse SA Uue Kunsti Muuseumi rajamisega Linnu 4 hoonesse, kus uue hoone valmimiseni on suviti võimalik külastada kunstinäitusi ja toimuvad rahvusvahelised töötod.“

(Viljandi linna kultuurivaldkonna arengukava 2008 – 2015, lk 6)

Linna eesmärk on tagada aktiivne kultuurielu korraldamine Viljandis, see soosib ka Kondase Keskuse tegevuse jätkumist ning arenemist. Rõhku on pandud ka rahvusvaheliste suhete arendamisele kultuurivaldkonnas. See on samuti üks Kondase Keskuse eesmärkidest.

Hinnates Viljandi linna kunstielu hetkeolukorda, võib öelda, et see pole nii vilgas, kui arengukavast lugeda võib. Alaliselt on näitused vaid üksikutes kohtades: Viljandi Muuseumis, Linnagaleriis, Sakala Keskuses ning Kondase Keskuses. Ajutiseid näituseid saab näha küll mitmel pool, näiteks kohvikus Fellin, Ugala teatri fuajees või Pärimusmuusika Keskuses, kuid mitte alati ei ole neis paikades näitused üleval.

Uue Kunsti Muuseum avati Linnu tänavale küll suviseks perioodiks, kuid muul ajal pole seal võimalik näituseid külastada. Viljandi kunstielu võiks olla elavam kui see hetkeseisuga on.

2. NÄITUS „JALUTUSKÄIK“

2.1 Sündmuse kirjeldus, taust, eesmärgid, sihtgrupp ning väärtused

17. märtsil 2014. aastal avati Viljandis asuvas Kondase Keskuses kahe jaapanlanna, Nao Oshima ning Yumeno Goma, kunstinäitus „Jalutuskäik“. Eksponeeritud olid akvarellmaalid, keraamika ning pisiskulptuurid. Tegemist oli jaapanipäraste detailsete väikevormidega. Väljapanek oli lavastatud Kondase Keskuse ühte ajapoolsesse ruumi. Antud kontekstis tähendab näituse lavastamine seda, et kunstnikud kohandavad näituse vastavalt muuseumi ruumile ning võimalustele, omamata varasemat ettekujutust, kuidas miski paikneda võiks. Skulptuuride ja keraamika tarvis oli kasutusele võetud kolm puidust lauda, aknalaud, kaks postamenti ning isegi ahjupealne. Maalid olid riputatud seintele.

Näituse avamisel oli külastajatel võimalik kunstnikega kohtuda ning nende juhendamisel origamit teha. „Origami on Jaapani paberi voltimise kunst. Sõna origami tuleb jaapanikeelsest tegusõnast *oru* (voltima) ja nimisõnast *kami* (paber), mis ühtlasi tähendab ka hinge ja jumalat. Jaapanlased usuvad, et origami valmistamine puhastab ümbruse kõigest halvast ja meelitab niiviisi kohale hea jumaluse Kami vaimu. Esimene kirjalik tekst paberist voltimise kohta on pärit aastast 1797 ning õpetab, kuidas valmistada tuhat toonekurge. Traditsiooniliselt vormitaksegi ese ühest paberilehest - kordagi ei kasutata ei kääre, liimi ega muid abivahendeid.“

(Eesti Njingma Budismi Entsüklopeedia...2014)

Samuti sai näituse avamisel proovida erinevaid jaapanipäraseid suupisteid ning rohelist teed.

Oma tööde tegemisel said kunstnikud inspiratsiooni peamiselt looduslikest motiividest ning maastikest. Üheks märksõnaks antud näituse puhul oli harmoonia, mis looduses erinevate elusolendite ning objektide vahel valitseb. Yumeno ja Nao loovad iga väljapaneku puhul näitussaali justkui oma maailma, millest külastajad on osa saama kutsutud.

Mina tutvusin 2010. aastal Nao Oshima ja Yumeno Gomaga õppides neli kuud Taanis, Bornholmi rahvakoolis maalimise, graafika ning ehtekunsti kursustel. Tüdrukute tööd jätsid mulle sügava mulje ning töötades suvel Kondase Keskuses, tekkis idee eksponeerida jaapanlannade töid just selle muuseumi hubastes ruumides.

Näituse eesmärk oli tutvustada Jaapanipärast kunsti Viljandis. Jaapani kultuur on meie omast väga erinev, ka kunsti tegemise traditsioon erineb Euroopa ning Aasia riikide vahel suuresti. Antud näituse puhul ei olnud küll tegemist traditsioonilise Jaapani kunstiga, kuid selle tegemisviis oli Jaapanipärane.

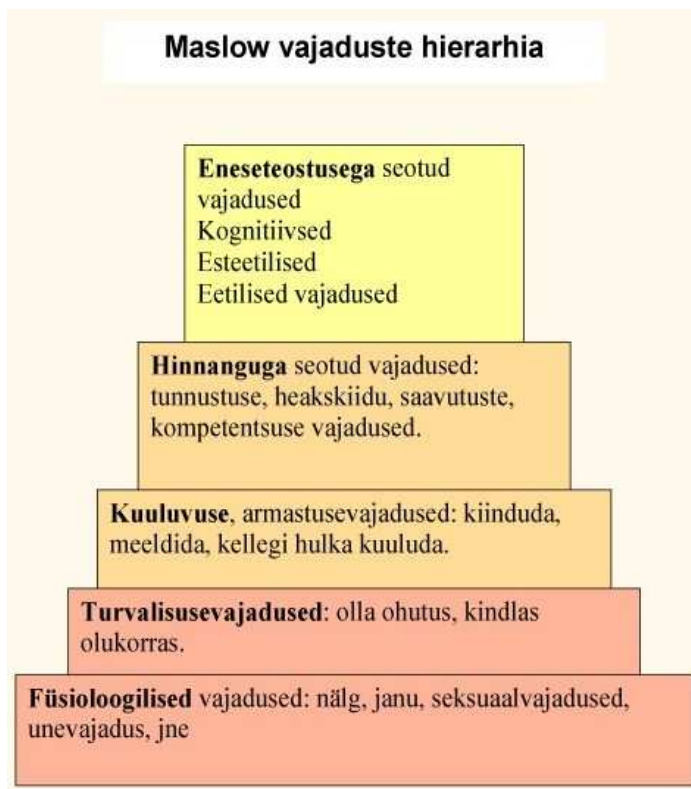
Üheks eesmärgiks oli ka kahe vähetuntud kunstniku, Yumeno Goma ja Nao Oshima, tutvustamine. Neil on olnud mitmeid näituseid nii Taanis kui Jaapanis, kuid mujal maailmas pole nad oma töid kunagi eksponeerinud. Viljandis toimunud näitus andis neile võimaluse jõuda ka Eesti kunstihuvilise ringkonnani.

Näituse kaudne eesmärk oli ka Kondase Keskuse populariseerimine.

Sündmuse peamiseks sihtgrupiks olid kunstihuvilised inimesed Viljandist ning ka väljaspool Viljandit. Sihtgruppi kuulusid ka kõik, kes huvitusid Jaapani kultuurist. Sihtgrupp ei olnud määratud vanuseliselt ega sooliselt vaid pigem tulenes valdkonnast.

Tuginedes Maslow vajaduste hierarhiale, võib öelda, et antud sündmus loob esteetilist väärtust, mis on seotud eneseteostuse ja -arenduse vajadusega. Tegemist on sekundaarse vajadusega, mille täitmise soov tekib inimesel siis, kui primaarsed (füsioloogilised, turvalisuse jne) vajadused on täidetud.

(Maslow's Hierarchy of Needs...2014)

Joonis 1. Maslow vajaduste hierarhia (Allikas: Kliinilise psühholoogia õppematerjalid...)

2.2 Sündmuse sotsiaal-majanduslikud mõjud

Antud näitus avaldas mõju Viljandi linna kunstivaldkonnale. Kondase Keskusel ning selle näitustel on kindel koht Viljandi kultuuripildis, seda näitab aasta-aastalt kasvav külastajate arv. Jaapani kunstinäitus rikastas Viljandi linna kunstielu pakkudes külastajatele võimalust tutvuda Jaapani kultuuriga.

Samuti mõjutas näitus suuresti kunstnikke, kelle tööd olid näitusel välja pandud. Tegemist oli vähetuntud kunstnikega, kes varasemal polnud Eestis oma töid eksponeerinud. Eestlaste seas kasvas teadlikkus neist kunstnikest.

Mõju avaldus ka Kondase Keskusele, mis sai tänu näitusele juurde tuntust. Inimesed, kes näituseperioodil muuseumi külastasid, ostsid ka pileti, millega Kondase Keskus tulu teenis. Lisaks oli külastajatel võimalus osta muuseumis müüdavaid meeneid, mis on samuti potentsiaalne majanduslik mõju.

Kui külastajad tulid väljaspoolt Viljandit ning otsustasid linna ka ööbima jääda, mõjutas see ka kohalikke majutusasutusi, kohvikuid ning isegi poode.

Kui näitusele tuldi autoga, mõjutas see majanduslikult tanklaid, kui ühistranspordiga, siis avaldus mõju lisaks tanklatele ka rongi- ning bussifirmadele.

Kasu teenisid ka erinevad lennufirmad (Finnair, SAS, airBaltic), millega kunstnikud Eestisse ja tagasi reisisid.

2.3 Sündmuse korraldamine

Näituse korraldamine algas septembris 2013. Aastal, kui tutvustasin Kondase Keskusele Yumeno Goma ning Nao Oshima töid ning rääkisin oma ideest tuua jaapanlannade kunstinäitus Viljandisse. Muuseum oli selle mõttega nõus ning seejärel sai kunstnikega e-maili vahendusel ühendust võetud ning ettepanek näituse osas tehtud. Yumeno ja Nao võtsid pakkumise vastu ning siis algas kokkulepete tegemine muuseumi ja kunstnike vahel.

Kuna kunstnikel polnud võimalik enda ressursidega Jaapanist Eestisse tulla, kirjutasin projektijuhina rahastustaotluse 800 euro ulatuses lennupiletite tarvis Eesti Kultuurkapitali kujutava ja rakenduskunsti sihtkapitalile. Vaja oli leida ka kaks soovitajat, et taotlusele lisada nende poolt soovituskirjad. Kasutades Kondase Keskuse kontakte, võtsin ühendust Toivo Tasaga, kes on Eesti Suursaadik Jaapanis ning Jaapanist pärit Eri Miyanoga, kes õpetab Tartu Ülikoolis jaapani keelt. Neile sai tutvustatud näituse ideed ning mõlemad isikud olid nõus hakkama soovitajaks. Taotluse esitamise tähtaeg oli 20. november ning tulemus teatati alles jaanuari keskpaigas, Kultuurkapital toetas näituse korraldamist täies ulatuses.

Kui Kultuurkapitalilt oli rahastus saadud, pandi paika näituse toimumisaeg. Kõige enam sobis nii kunstnikele kui minule, et näitus toimub vahemikus märts – aprill. Kondase Keskus oli väga vastutulelik ning muutis antud väljapaneku tarvis oma näituseplaani veidi ümber ja nii sai näituse avamine toimuma 17. märtsil ning väljapanek jäi avatuks 13. aprillini.

Paika tuli panna ka näituse avamise kontseptsioon. Idee oli sündmus teha Jaapanipärases stiilis ning rääkides kunstnikega detailid läbi, otsustasime, et avamisel võiks olla jaapanlannade juhendamisel origami õpituba, millest külastajad osa saavad võtta. Tegemist oli mitteametliku töötoaga, mida varasemalt välja ei reklaamitud, et külastajatele jääks väike üllatusmoment. Meeldivaks lisaväärtuseks olid avamisel ka Jaapanist pärit suupisted ning roheline tee.

Planeeritud oli leida ka sponsoreid, kes toetaks näituse avamist oma toodetega.

Kirjutasin sponsorlustaotlused kahele veebipoele, Umami'le ja MoMo'le (ametliku nimetusega Falcon Japan OÜ) kes tegelevad Aasiapäraste suupistete jms müügiga. Vastutasuks pakkusin ettevõtetele reklaami, bannerid avamisel, logod tänutahvilil, nimetamist avamiskõnes ja sotsiaalmeedias. Lisaks kutsed avamisele. Kahjuks ei olnud nimetatud ettevõtetel võimalik näitust toetada.

Kunstnikud saabusid Eestisse 14. märtsil ning viibisid siin nädal aega. Tavapäraselt majutab Kondase Keskus kunstnikke Villa Hildas ning esialgu oli planeeritud ka Yumeno ja Nao Viljandis viibimise ajaks sinna ööbima paigutada, kuid otsustasin kulusid kärpida ning kunstnikke enda kodus majutada. Mul oli külaliste tarvis vaba tuba ning kuna me tundsimme kunstnikega teineteist juba aastaid, oli see kõige kasulikum lahendus.

Näituse mahavõtt toimus minu vastutusel ning Kondase Keskuse töötajate abiga 15. aprillil (tegemist oli päevaga, kui muuseum oli suletud, seega oli aeg näituste vahetamiseks kõige sobivam). Saavutasime kunstnikega kokkuleppe, et tagastan tööd neile juuni kuus, saates need postiga Taani, kuna jaapanlannadel on suvel Taanis kunstinäitus.

Sündmuse kokkuvõtete tegemise ning aruandlusperiood jäi vahemikku aprill – mai.

Kohustus on esitada Eesti Kultuurkapitalile aruanne antud näituse rahastuse kasutamise kohta hiljemalt 31. maiks.

Tabel 1. Korralduslikud tegevused kuude lõikes.

Tegevus	Sept.	Okt.	Nov.	Dets.	Jaan.	Veeb.	Märts	Apr.	Mai	Juuni	Märkused
Ettepanek muuseumile											
Ettepanek kunstnikele											
Läbirääkimised kunstnike ja muuseumiga											e-mail, Skype, Facebook
Kulka jaoks soovitajate leidmine											Toivo Tasa, Eri Miyano

Kulka taotluse kirjutamine/esitamine											20.nov
Kulka vastus											800 €
Näituseaja määramine											
Lennupiletite org.											
Näituse avamise org.											
Sponsorkirjad											MoMo ja Umami
Kiri Jaapani Suursaatkonnale											Kajastamine nende fb lehel
Plakatite trükk ja ülespanek											u. nädal enne
Näituse <i>Facebooki</i> event											14.märts
Pressiteade											14.märts
Kunstnikud Eestis											14.- 21.märts
Meediaga suhtlus											Tiina Sarv
Näituse avamine											17.märts
Näitus üleval											17.03. - 13.04.
Näituse mahavõtt											15.04. (muuseum suletud)
Kokkuvõtted ja aruandlus											31.mai kulka aruanne
Tööde tagastamine kunstnikele											

2.3.1 Meeskond ja ülesanded

Projektimeeskonna sisekliima oli positiivne ja pingevaba. Korraldustöö sujus sundimatult ja teineteise suhtes oldi tolerantset. Algis Perensi raamatu „Projektijuhtimine“ järgi on selliste tunnustega meeskonna puhul tegemist tugeva meeskonnaga (2001, lk 117).

Minu kui projektijuhi näol oli tegemist demokraatliku juhiga. Tegemist on inimliku, ausa, õiglase ja rahuliku juhitudiga, kes soovib oma võimu jagada ning paneb rõhku meeskonnatööle (Alas 2008, lk 121).

Sündmuse korraldusmeeskonda kuulus viis inimest:

Anna-Liisa Simm – projektijuht/näituse kuraator.

Peamised ülesanded seoses sündmusega olid suhtlus kunstnike ja muuseumiga, kokkulepete tegemine; Eesti Kultuurkapitali kujutava ja rakenduskunsti sihtkapitalile rahastustaotluse kirjutamine; rahastustaotluse jaoks soovitajate otsimine, sponsorite otsimine, näitust ja kunstnikke tutvustavate tekstide koostamine ja tõlkimine inglise keelde, plakatite eest vastutamine – trükkida laskmine ning siis Sakala Keskusele viimine, et need linnas olevatesse reklaamkastidesse panna; kunstnike vastuvõtmine ja nende võõrustamine; abistamine näituse ülespanekul ning mahavõtmisel; näituse avamisel ettevalmistuste tegemine; vastutamine kunstnike tööde tagasi saatmise eest.

Gregor Taul – turundus: *Facebookis* ning muuseumi kodulehel info uuendamine, pressiteade; avamisel muuseumipoolne tervituskõne; näituseperioodil eksponaatide eest vastutamine; näituse ja kunstnike tutvustamine.

Mare Hunt – abistamine näituse ülespanekul ning mahavõtmisel; näituseperioodil eksponaatide eest vastutamine; näituse ja kunstnike tutvustamine.

Mari Meister – abistamine näituse ülespanekul; näituseperioodil eksponaatide eest vastutamine; näituse ja kunstnike tutvustamine.

Mari Vallikivi – abi korralduslike küsimuste osas (abis korraldusprotsessi alguses, projekti toimumise ajal viibis lapsepuhkusel).

Lisaks oli abis kaks inimest, kellest üks transportis kunstnikud Tallinna lennujaamast Viljandisse. Ta tegi seda omal initsiatiivil ning tasuta, kuna tunneb neid kunstnikke

ning tema huvi oli nendega üle pika aja kohtuda. Teine vabatahtlik abistas näituse mahavõtmisel ning eksponaatide transportimisel.

2.3.2 Rahastamine ja eelarve kirjeldus

Sündmuse prognoositav eelarve oli 2 081.50 eurot. Suurim kululiik oli kahe edasi – tagasi lennupileti Jaapanist Eestisse soetamine. Ühe pileti hind oli orienteeruvalt 800 eurot, olenevalt konkreetsetest kuupäevadest. Kuna näituseperiood ega avamise kuupäev polnud paika pandud, tuli võtta arvesse keskmist piletihinda.

Teine suurem arvestatud kululiik oli kunstnike ööbimine Viljandis. Esialgne plaan oli majutada kunstnikke nädal aega Hilda Villas.

Kolmas suurim kululiik oli kunstnikele nende tööde Jaapanisse tagasi saatmine. Eesti Posti andmetel on paki Jaapanisse saatmise tasu 12.25 eurot ühe paki kohta ning 2.40 eurot ühe kilo kohta. Pakkide täpne kaal polnud eelarve koostamise hetkeks teada, seega on eelarves tegemist umbkaudse summaga, mis kunstiteoste tagastamiseks kulub.

Sündmuse tuluallikateks oli planeeritud Eesti Kultuurkapitali kujutava ja rakenduskunsti sihtkapital, millelt küsisime rahastust lennupiletite tarvis. Viljandi linna eelarvest (ehk Kondase Keskuse eelarvest) planeeriti rahastust reklaami, näituse vormistuse, majutuse ning tööde tagastamise tarvis (kokku 301.50 eurot).

Kunstnikega oli ka kokkulepe, et nad katavad osad kulutused seoses antud projektiga ise. Kuna näituse avamise tarvis ei õnnestunud leida sponsoreid, jäi see kunstnike endi finantseerida. Samuti oli planeeritud, et kunstnikud katavad osa lennupiletite ning majutuskuludest (kahepeale kokku 980.00 eurot).

Tabel 2. Prognoositav eelarve.

KULULIIK	SUMMA (eurodes)	TULUALLIKAS	SUMMA (eurodes)
lennupiletid	1600.00	Kultuurkapital (800) + omafinantseering (800)	1600.00
majutus	260.00	Viljandi linn (130) + omafinantseering (130)	260.00

reklaam(plakatid)	45.00	Viljandi linn	45.00
tööde vormistamine	30.00	Viljandi linn	30.00
näituse avamine	50.00	omafinantseering	50.00
tööde tagastamine	96.50	Viljandi linn	96.50
KOKKU	2 081.50	KOKKU	2 081.50

Näituse korraldustöö käigus toimusid aga mõningad muudatused näituse osas ning sellevõrra muutus ka projekti eelarve. Kui esialgu oli planeeritud, et mõlemad kunstnikud tulevad Eestisse Jaapanist, siis reaalsuses saabus üks neist Jaapanist ja teine hoopis Taanist, kuhu ta ka tagasi sõitis. Seetõttu vähenes lennupiletite kulu. Nägin võimalust ka majutuse arvelt kokku hoida, paigutades kunstnikud enda korteris olevasse vabasse tuppa, seega jäid majutuskulud sootuks nulli.

Planeeritust väiksemad kulud olid ka plakatite trükkimine ning tööde ülespanekuga seonduvad kulud (vormistamine). Samuti vähenes oluliselt kunstiteoste tagasisaatmise kulu, kuna algselt planeeriti tööd saata Jaapanisse, kuid hiljem selgus, et tuleval suvel on kunstnikel planeeritud näitus Taanis ning tööd on tarvis peale Viljandis toimunud näitust hoopis Taani saata (paki saatmine 10.20 eurot ning 0.70 eurot iga kilo kohta). Pakkide kaal osutus esialgsest määratud kaalust samuti väiksemaks.

Esialgsest suuremaks kuluallikaks kujunes aga näituse avamine. Avamise tarvis ostsid kunstnikud suupisteid ja jooke, kaunistuseks kirsioksi ning origami õpitoa tarvis paberit.

Samuti õnnestus kunstnikel näituseperioodil müüa mõned oma tööd, mille tulemusena jäi eelarve plussi. Kunstnikud pidid antud projekti panustama 212.28 eurot omafinantseeringut, kuid tänu kunstiteose müügile teenisid nad selle raha tagasi ning jäid 6.62 euroga plussi.

Peamisteks tuluallikateks olid Eesti Kultuurkapitali kujutava ja rakenduskunsti sihtkapital, kes toetas näitust 800 euroga. Kondase Keskus rahastas projekti 64.96 euroga (rahastus tuli Viljandi linna eelarvest).

Tabel 3. Eelarve täitmine.

KULULIIK	SUMMA (eurodes)	TULUALLIKAS	SUMMA (eurodes)
lennupiletid	954.38	Kultuurkapital (800) + omafinantseering (154.38)	954.38
majutus	00.00	-	00.00
reklaam(plakatid)	25.26	Viljandi linn	25.26
tööde vormistamine	12.00	Viljandi linn	12.00
näituse avamine	57.90	omafinantseering	57.90
tööde tagastamine	27.70	Viljandi linn	27.70
		müük	219.00
KOKKU	1 077.24	KOKKU	1 296.24

2.3.3 Turundusmeetmed

„Turundus tähendab kaupade ja teenuste atraktiivseks muutmist ja seejärel potentsiaalsete klientide teavitamist nende kättesaadavusest, (...)“ (Kolb 2005, lk 54)

Antud sündmuse turundusmeetmed said valitud vastavalt Kondase Keskuse tavadele ja võimalustele. Peamisteks turundusmeetmeteks oli internetiturundus, meediareklaam ning plakatireklaam.

Turundusega tegelesin nii mina, vastutades plakatite eest, suheldes ajakirjanikuga ning Jaapani Suursaatkonnaga, kui muuseumi töötaja Gregor Taul, kelle ülesanneteks oli pressiteate koostamine ning väljasaatmine ja reklaam sotsiaalmeedias.

Nädal enne näituse avamist panime üles plakatid Viljandi linna reklaamkastidesse ning lisaks kohvikusse Fellin, Pärimusmuusika Keskusesse, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiasse ja Kondase Keskusesse. Kokku oli linnas 16 plakatit (A3 ja A4 formaadis). Plakati kujundusega tegeles Nao Oshima.

Koostasime pressiteate ning saatsime laiali kolm päeva enne näituse avamist.

Facebooki kekskkonda lõime näituse kohta sündmuse samuti kolm päeva enne avamist, *Facebooki* kaudu oli sündmusele kutsutud kokku 312 inimest. Tegime näituse kohta sotsiaalmeedias reklaami nii enne näituseperioodi kui selle vältel.

Sakala ajalehe veebiväljaandes ilmus nupuke näituse toimumise kohta mõned päevad

enne avamist. Peale näituse avamist ilmus artikkel ka ajalehe paberväljaandes. Maakonnalehe Sakala ajakirjanik Tiina Sarv käis muuseumis kunstnikke intervjuuerimas, kui nad oma näitust üles panid. Võtsin ühendust ka Jaapani Suursaatkonnaga, et neid teavitada antud sündmuse toimumisest ning paluda näitust oma lehel kajastada. Päev pärast näituse avamist jagas Jaapani Suursaatkond sündmust oma *Facebooki* keskkonnas.

Üheks Kondase Keskuse turundusmeetmeks on otseturundus, mida rakendasime ka antud sündmuse puhul. Algtähenduses võib rääkida otseturundusest kui sõnumi (ja toote) edastamisest tootjalt tarbijale ilma vahendajata. Otseturunduse eesmärk on luua klientidega suhteid ning neid ka säilitada, ollakse suunatud tegutsemisele (ostmine, tarbimine). Sellise turundusviisi olemus on ettevõttele kasumi loomine müües tooteid olemasolevatele ja võimalikele klientidele isikliku suhtlusega. (Vihalem 2008; lk 127) Antud projekti meeskonnaliikmed rääkisid nii enne näituse toimumist kui ka selle ajal oma tutvusringkonnas olevatele inimestele jaapanlannade näitusest ning kutsusid inimesi väljapanekut vaatama.

2.4 Sündmuse järelkaja

Kondase Keskuse andmetel viibis 17. märtsil toimunud näituse „Jalutuskäik“ avamisel 36 inimest. See on positiivne tulemus, keskmiselt külastab Kondase Keskuse näituste avamisi 15 – 25 inimest. Avamisel toimus kunstnike õpetusel õpituba, kus sai meisterdada origamit. Õpitoast võttis osa 10 inimest.

Näituse kestuse perioodil, 17. märts – 13. aprill, käis muuseumis kokku 311 külastajat. Näituseperioodil õnnestus kunstnikel ka mõned oma tööd müüa, Yumeno 169 euro väärtuses (3 väikest maali ja postkaardid) ning Nao 50 euro väärtuses (keraamika ja postkaardid).

Näitust „Jalutuskäik“ juhtus nägema ka Evald Okase Muuseumi kuraator Mara Ljutjuk, kes huvitus Nao Oshima keraamika kasutamisest Haapsalus asuvas Okase muuseumis näituse „Ruumiline“ raames. Näitusel on eksponeeritud erinevate kunstnike tööd nii Eestist kui välismaalt. Evald Okase Muuseumi kuraator palus mul teha ettepanek Naole oma tööd Haapsalus välja panna (seda eeldusel, et kuraator valib kunstiteosed ise välja ning seab need näituseruumi oma äranägemise järgi, kuna kunstnikul ei ole võimalik sel perioodil ise uuesti Eestisse tulla). Jaapanlanna oli selle

ettepanekuga nõus ning perioodil 1. – 22. juuni on Nao keraamikat Haapsalus võimalik näha.

3. ENESEREFLEKSIOON

2014. aasta 17. märtsil avati Viljandis asuvas Kondase Keskuses kahe Jaapanist pärit kunstniku, Nao Oshima ja Yumeno Goma, näitus, kus olid eksponeeritud akvarellmaalid, pisiskulptuurid ning keraamika. Antud näituse planeerimine ning korraldamine oli minu kultuurikorralduse õppekava loov-praktiline lõputöö. Planeerimisperiood algas 2013. aasta septembris, näituseperiood oli 17. märts – 13. aprill 2014 ning aruandlus- ja kokkuvõtete tegemise periood kestis maini, tööde kunstnikele tagastamine jääb juuni kuusse.

Näituse korraldamise ja planeerimise vältel tundsin end enesekindlalt ja hästi. Kuna mulle isiklikult meeldisid nende kunstnike tööd väga ning kunsti valdkond pakub mulle suurt huvi, siis tundsin end vägagi motiveerituna antud sündmust korraldama. Kindlustunnet tekitas ka positiivse suhtumisega meeskonna olemasolu. Kondase Keskuse töötajad olid väga avatud minu ideedele ning samuti olid nad vastutulelikud. Antud näituse tarvis tehti oma varasemas näitusplaanis muudatusi, et avamine saaks kevade algusesse jääda. Märtsi kuu oli kõige sobivam aeg näituse avamiseks nii kunstnikele kui ka minule. Kuna tegemist oli minu lõputöö raames korraldatud sündmusega, siis ajaliselt sobis näituseperioodiks märts – aprill väga hästi ning hiljem ei oleks kunstnikel olnud võimalik ise Eestisse tulla.

Lisaks oli meeldiv see, et mitu inimest oli nõus jooksvalt meile appi tulema ja seda omal initsiatiivil. Nad aitasid nii näituse avamisel kui mahavõtmisel ja asjade transportimisel.

Kõige pingelisem periood oli Eesti Kultuurkapitalilt rahastustaotluse vastuse ootamine. Eitava vastuse korral oleksime hakanud uusi rahastajaid otsima, aga kuna vastus Kultuurkapitalilt tuli oodatust hiljem (algselt oli info, et detsembris teatatakse tulemused, kuid siis lükati tulemuste teatavakstegemine jaanuari keskpaika), siis kartsin, et uute rahastajate otsimiseks ei jää piisavalt aega. Ma küll mõtlesin plaan B-le (ilmselt oleksin pöördunud eraettevõtete poole sponsorlustaotlustega), kuid selleks

hetkeks ei olnud kindlat varuplaani paigas.

Õnneks toetati meie korraldatavat ettevõtmist Eesti Kultuurkapitali poolt.

Pingeline ja väsitav aeg oli ka siis, kui kunstnikud juba Viljandisse saabunud olid ning avamiseni vaid paar päeva jäänud oli. Näituse ülespanek ja ettevalmistuste tegemine oli küll väsitav, kuid samas oli ka huvitav näha kahe teisest kultuurist kunstniku töö tegemise harjumusi. Selgelt oli tajuda Jaapanipärast peenetundelisust ning detailide läbimõeldust.

Üks aspekt, mis minus muret tekitas oli see, et eksponeeritud tööd olid kohati väga väikesed ning ma kartsin, et äkki läheb mõni eksponaat näituseperioodil kaduma. Kui vähegi võimalik oli, siis kinnitasime muuseumipoolsete vahenditega kunstiteosed laudade külge ja õnneks midagi kaduma ei läinud.

Üldiselt kulges näituse planeerimine latusalt, kunstnike ja muuseumi vahel kokkulepete tegemine sujus hästi, kuna mõlemad osapooled olid paindlikud ning vastutulelikud. Tunda oli mõlemapoolset huvi – kunstnikud soovisid oma töid uues kohas eksponeerida ning muuseum tahtis endale huvitavad ning eksootilist näitust (esmakordselt oli võimalik Kondase Keskuses Jaapani kunstiga tutvuda).

Ma olin väga rahul, et Kultuurkapital meid toetas ning kunstnikud said ise kohale tulla, mitte ei saatnud vaid oma töid. Oli hea, et nad panid ise näituse oma äranägemise järgi üles, see lisas väljapanekule personaalsust. Positiivne oli ka see, et näituse avamisel said inimesed kunstnikega tutvuda ning isiklikult näituse kontseptsiooni kohta küsida. Avamisel oli Kondase Keskuse teiste näituste avamisest võrreldes veidi rohkem inimesi (Kondase Keskuse andmetel külastab nende näituste avamisi keskmiselt 15 - 25 inimest) ning positiivne oli ka asjaolu, et umbes 10 inimest osales kunstnike juhendatud origami õpitoas. Tegemist oli mitteametliku õpitoaga, mida me enne näituse avamist kusagil ei reklaaminud. Pigem oli see väike üllatusmoment külastajatele.

Olen rahul ka näituse külastajate arvuga, mis muuseumi andmetel oli 311 inimest.

Näituse jooksul õnnestus kunstnikel müüa ka mõned oma tööd (Yumeno müüs kolm maali ning Nao keraamilise lamba ja karbi, lisaks osteti nende postkaarte). Algselt ei arvanud tüdrukud, et nad üldse võiksid oma tööd lisaks näitusele ka müüki panna, kuid me muuseumiga pakkusime välja, et soovi korral võivad nad meile hinnakirja jätta, kui keegi peaks mõne töö ostmisest huvitatud olema. Kunstnikud olid tulemusega väga rahul.

Korraldustöö üheks negatiivseks aspektiks oli see, et mul ei õnnestunud leida sponsoreid, kes näituse avamist oma toodetega toetanud oleksid. Ma võtsin ühendust Umami ja MoMo veebipoodidega, kes mõlemad tegelevad aasiapärase suupistete jms müügiga. Omalt poolt pakkusin nendele ettevõtetele reklaami.

Umamilt ei saanud ma üldse vastust ning MoMo vastas, et neil ei ole kahjuks võimalik sponsoriks hakata. Iseenesest ei olnudki sellest suurt probleemi, kuna üks kunstnikest tõi otse Jaapanist veidi suupisteid ja rohelist teed ning avamishommikul küpsetasime kunstnikega ingveri ja roheline tee küpsiseid.

Sponsorite leidmine osutus ilmselt seepärast keerukaks, et Jaapanipärase toodete levik meie turul pole kuigi lai. Samuti polnud meil võimalik omalt poolt ettevõtetele just palju pakkuda, ka see võis otsustavaks saada.

Teiseks negatiivseks aspektiks oli see, et vahepeal oli kunstnike käest väga keeruline näitust puudutavat olulist informatsiooni saada. Meie suhtlus käis peamiselt e-maili teel, vahel ka *Skype* või *Facebooki* vahendusel. Vahel oli kiiresti vaja vastust mõnele küsimusele, kuid vastuse saamine võttis väga palju aega. See tulenes asjaolust, et me asusime erinevates riikides ning interneti teel suheldes polnud võimalik alati vastuseid koheselt saada. Palju lihtsam oleks olnud suhelda telefoni teel, kuid rahvusvahelised kõned on kulukad (Elisa Eesti AS andmetel on Jaapanisse helistamisel kõneminuti hind 1,46 eurot ja Taani 0,39 eurot). Lisaks oli üks kunstnikest vahepeal reisimas, mis tegi temaga kontakteerumise veidi veelgi keerulisemaks.

Õnneks nägin ma üsna korraldusprotsessi alguses, et suhtlus kunstnikega pole alati ladus ning ma ei saa alati piisavalt kiirelt nendepoolseid vastuseid, seega hakkasin ma neilt vajaminevat infot ajavaruga küsima. Näiteks oli mul tarvis Kultuurkapitali rahastustaotluse jaoks nende portfoliot, andsin neile selle tarvis mitu päeva varasema saatmistähtaja. Üldjoontes kulges suhtlus kunstnikega siiski positiivselt ning kõik vajalik sai ühiselt paika pandud.

Varem ei olnud ma ühtki rahvusvahelist projekti korraldanud, seega oli antud näituse organiseerimisest nii mõndagi õppida. Üheks õppetunniks oli kindlasti ajaplaneerimine, eriti kuna kunstnikud tulid välisriikidest. Kõik oli ju tarvis õigeaegselt valmis saada, nii rahastustaotlus ja sellega kõik kaasaskäiv (soovituskirjad, kunstnike tutvustused ja portfolio, minu elulookirjeldus ja näituspaiga kinnitus) kui ka näituse ülespanek. Üldiselt suutsin meie tegevusi nii planeerida, et aega oleks ikka

väikese varuga ning kõik ei jääks väga viimasele minutile. Õppisin, et see on väga vajalik, kuna endast olenemata asjaoludel võib teinekord ülesannete täitmine venida ning liiga väheste aja korral võib juhtuda, et vajalikud tegevused ei saa õigeaegselt valmis. Seepärast andsin tihtipeale ülesannete täitmiseks vajalikust veidi varasemad kuupäevad ning see toimis, kõik valmis õigeaegselt.

Teiseks õppisin kindlasti meeskonnatööd, ülesannete jagamist, ühiselt otsuste tegemist ning läbirääkimisi. Tundsin, et selline meeskonnatöö sobib mulle hästi. Me pigem arutasime kõiki asju ühiselt, kuulasime teineteise mõtteid ära ja siis otsustasime. Lõplik otsus oli küll üldiselt minu teha, kuid tavapäraselt jõudsime kergesti üksmeelele ning ei tekkinud tunnet, et projektijuhina pean võtma vastu otsuseid, millega võibolla kõik meeskonnaliikmed rahul ei ole. Kõikidelt osapooltelt oli tunda avatud suhtumist, see tegi korraldusprotsessi meeldivaks. Tegemist oli ka väikese ja üpris familiaarse tiimiga, mis on ka sellise ühise otsustamise ja kompromissidele jõudmise põhjuseks. Ilmselt suure meeskonna puhul on veidi raskem saavutada sellist õhkkonda.

Mulle tundub, et kõik osalised jäid näituse ja selle avamisega rahule. Peale avamise ametlikku osa tuli nii mõnigi külastaja mu juurde, et uurida kust tuli idee tuua see näitus Viljandisse. Suhtumine oli positiivne ning mõned külastajad koguni tänasid mind.

Kui ma kunstnikelt uurisin, kuidas nemad näituse, avamise ja muuseumiga rahule jäid, siis ka sealt tuli vaid positiivne tagasiside. Neile meeldis üleüldse Viljandi väga ja leidsid, et Kondase Keskus on nende näituse jaoks ideaalne koht. Juba ammu olid nad tahtnud oma näitust ka väljaspool Jaapanit ja Taanit eksponeerida ning nüüd sai see teoks. Nao Oshima jaoks sai positiivseks veel see, et tema tööde eksponeerimisest oli huvitatud ka Evald Okase Muuseum ning juuni kuus ongi võimalik näha Nao töid Haapsalus.

Ka Kondase Keskuse meeskond jäi sündmusega rahule. Meie koostöö sujus hästi ning nad olid omapärase näituse üle õnnelikud.

Mind kui projektijuhti ja näituse kuraatorit rõõmustas väga, et kõik osapooled nii positiivselt meelestatud olid. Tunnen, et antud näitus motiveeris mind ka edaspidi kunstinäituseid korraldama ning hea meelega teen Kondase Keskusega tulevikuski koostööd.

KOKKUVÕTE

Käesoleva töö eesmärgiks on kirjeldada ning analüüsida kahe Jaapani kunstniku, Yumeno Goma ja Nao Oshima, kunstinäitust „Jalutuskäik,“ mis avati 17. märtsil 2014. aastal Viljandis, Kondase Keskuses. Näitus jäi avatuks 13. aprillini.

Töö annab ülevaate sündmuse korraldusprotsessist ning organisatsioonist, mille abil näitus organiseeriti. Lisaks annab autor omapoolse hinnangu korraldustöö ladususele.

Leian, et täitsin oma eesmärgi loov-praktilise lõputöö teostamisel. Näituse korraldamine sujus ladusalt ning ilma suuremate probleemideta. Meeskonnatöö oli tõhus ning nii külastajate, muuseumi kui kunstnike tagasiside näitusele ja selle avamisele oli positiivne.

Minu peamisteks ülesanneteks oli antud projekti juhtimine, rahastustaotluse kirjutamine, sponsorite otsimine, muuseumi ja kunstnikega kokkulepete sõlmimine, meeskonna komplekteerimine, aruandlus ja üldine sündmuse haldamine. Sellise rahvusvahelise kunstinäituse korraldamine oli minu jaoks esmakordne kogemus ning ma õppisin sellest protsessist nii mõndagi kultuurisündmuse korraldamisest, meeskonnatööst ja ajaplaneerimist. Omandatud kogemused on tulevaste sündmuste korraldamisel kindlasti suureks plussiks.

Näituse positiivseks küljeks oli uudsus, varasemalt ei ole Kondase Keskuses Jaapani kunsti eksponeeritud. Positiivne oli ka see, et näituse avamisel said külastajad kunstnikega isiklikult kohtuda ning soovi korral väljapaneku kontseptsiooni kohta küsida.

KASUTATUD ALLIKAD:

1. **Alas, R.** *Juhtimise alused*. 2008. Kirjastus Külim.
2. Eesti Njingma Budismi Entsüklopeedia 2014:
http://www.estoniannyingmaencyclopedia.com/index.php?option=com_mtree&task=viewlink&link_id=1341&Itemid= (14.05. 2014)
3. Kliinilise psühholoogia õppematerjalid 2014:
http://www.kliinikum.ee/psyhhaatriakliinik/lisad/ravi/Kliiniline_psyhholoogia/kl_ps_esileht.htm (22.04.2014)
4. **Kolb, B.** 2005. *Kultuuriturundus*. Tartu: AS Atlex.
5. Kondase Keskuse arengukava aastateks 2012 – 2015
6. Kondase Keskuse kodulehekülg 2014: <http://www.kondas.ee/> (19.04.2014)
7. *Maslow's Hierarchy of Needs*:
<http://www.edpsycinteractive.org/topics/conation/maslow.html> (22.04.2014)
8. **Perens, A.** 2001. *Projektijuhtimine*. Tallinn.
9. Sakala Keskuse kodulehekülg 2014: <http://www.sakalakeskus.ee/> (19.04.2014)
10. **Vihalem, A.** 2008. *Turunduse alused*. Kirjastus Külim.
11. Viljandi linna kodulehekülg 2014: <http://www.viljandi.ee/et/statistika> (14.05. 2014)
12. Viljandi linna kultuurivaldkonna arengukava 2008 – 2015

SUMMARY

Two Japanese artists exhibition „Detour“ in Kondas Centre of Naive Art Simm, A.

The goal of this paper is to describe and analyse the exhibition of two Japanese artists – Yumeno Goma and Nao Oshima. The name of the exhibition was „Detour“ and it was held in Kondas Centre of Naive Art, in Viljandi. The exhibition was opened on 17. March 2014 and it remained open until 13. April 2014.

This paper describes the process of organizing the event and also the organisation that helped with the process. The author of this paper gives an evaluation to the fluency of the organizing process.

During the organizing process the author had to run the project, apply for funding, find sponsors, make agreements with the museum and with the artists and put together a team. It was a first time experience for the author to run an international art project and she learned a lot about organizing a cultural event, teamwork and managing time.

Positive aspect of this event was that it was the first time people could see an exhibition from Japan in Kondas Centre of Naive Art and personally meet the artists and ask them about the concept of this exhibition.

LISAD

LISA 1 - SWOT analüüs ja riskide maandamine

Tugevused

- Ainulaadne kunstinäitus Viljandis (ja lähiümbruses), igapäevasel pole Viljandis võimalik Jaapani kunstinäitust külastada.
- Kunstnikud avavad isiklikult kohapeal oma näituse.
- Intiimne, hubane näitus, sobib hästi Kondase Keskusesse
- Jaapani kultuur on meie jaoks üsna võõras, see näitus avab seda kauget kultuuri eestlastele.
- Jaapani stiilis näituse avamine (suupisted, origami meisterdamise võimalus)

Nõrkused

- Viljandi liiga väike koht – vähe kunstihuvilisi
- Tundmatud kunstnikud

Võimalused

- Külastajatel on võimalus näituse avamisel kunstnikega isiklikult kohtuda ja Jaapani kultuuriga tutvust teha
- Kaasata sponsoreid, koostööpartnereid (nt näituse avamise tarvis)

Ohud/RISKIANALÜÜS

- Reklaam jõuab liiga väheste inimesteni
- Avamisel vähe inimesi
- Üldine vähene huvi näituse vastu
- Näitusel on eksponeeritud väikesed esemed, on oht, et näituse käigus lähevad mõned kaduma..
- Kunstnike lend tühistatakse (vms oht transpordiga Viljandisse), mistõttu näituse ettevalmistusaeg väheneb või jääb näitus koguni ära

- Kunstnike või mõne korraldusmeeskonna äkiline haigestumine vahetult enne näituse ülespanekut/avamist
- Sponsorid ei toeta näituse avamist
- Kultuurilised erinevused – keelebarjäär

RISKIDE MAANDAMINE

- Reklaam jõuab liiga väheste inimesteni – läbi mõelda sündmuse sihtgrupid ning välja selgitada, kust need inimesed toimuvate sündmuste kohta kõige enam informatsiooni hangivad ning siis just neid kanaleid kasutada.
- Avamisel vähe inimesi – jällegi turundus, proovida jõuda võimalikult paljude inimesteni, pöörata tähelepanu sellele, et näituse avamisel on võimalik Jaapani kunstnikega isiklikult kohtuda, nende juhendamisel origami õppida ning otse Jaapanist toodud suupisteid ning rohelist teed proovida.
- Üldine vähene huvi näituse vastu – rõhuda sellele, et tegemist on Viljandis ainulaadse näitusega, igapäevaselt ei ole Viljandis võimalik jaapanipärast väljapanekut külastada.
- Näitusel on eksponeeritud väikesed esemed, on oht, et näituse käigus lähevad mõned kaduma- näituse ülespanekul kasutada võimalikke meetmeid esemete turvamiseks; muuseumitöötajate kõrgendatud tähelepanu eksponaatide suhtes näituse perioodil.
- Kunstnike lend tühistatakse (vms oht transpordiga Viljandisse), mistõttu näituse ettevalmistusaeg väheneb või jääb näitus koguni ära – ettevalmistusaja vähenedes tuleb abikäsi juurde kutsuda, see eeldab, et mõned inimesed on nõ varus valmis ja saavad vajadusel appi tulla.
- Kunstnike või mõne korraldusmeeskonna äkiline haigestumine vahetult enne näituse ülespanekut/avamist – korraldusmeeskonna liikmete haigestumise puhul on mõistlik omada mõnd nn varumeeskonnaliiget, kes on valmis häda korral kohe appi tulema, et ta peab olema sündmusega piisavalt kursis.
- Sponsorid ei toeta näituse avamist – muuseumi tavaks on see, et kunstnikud hoolitsevad ise näituse avamisel pakutavate suupistete jms eest, kui sponsoreid ei leia, käitume muuseumi tavade järgi.
- Kultuurilised erinevused, keelebarjäär – avatud ning lugupidav suhtumine teise kultuuri; suhtlemine/selgitamine, oma seisukoha põhjendamine.

LISA 2 – Näituse tutvustus eesti ja inglise keeles.

Nao Oshima (sündinud aastal 1983 Osakas, Jaapanis) ja Yumeno Goma (sündinud aastal 1984 Kyotos, Jaapanis) on lõpetanud Kyoto Seika Ülikooli tekstiili osakonna aastal 2007. Peale lõpetamist viibisid mõlemad Taanis, Bornholmi saarel, kus õppisid keraamikat ja graafikat. Aastast 2010 on neil olnud koos näituseid nii Taanis kui Jaapanis. Esmakordselt näitavad nad oma töid ka Eestis.

Kunstnikud saavad inspiratsiooni looduslikest motiividest ning maastikest. Nad teevad detailseid väikeseid esemeid ning neid esemeid kokku sobitades loovad oma maailma, oma ajaarvamisega.

Näitusel on eksponeeritud maalid, keraamika ning väikesed skulptuurid.

*

Nao Oshima (born 1983 in Osaka, Japan) and Yumeno Goma (born 1984 in Kyoto, Japan) graduated from Kyoto Seika University Textile department in 2007.

After graduation they both stayed at Bornholm, Denmark where they studied ceramics and printing. Since 2010 they have had exhibitions together in Denmark and in Japan. This is the first time they exhibit their works in Estonia.

The artists get inspiration from natural motifs and landscapes. They make detailed pieces and by composing these pieces they create their own world with a different stream of time.

The works they exhibit are paintings, ceramics, and small sculptures.

LISA 3 – Soovituskirjad

Soovitus

18. november 2013. a.

Soovitan leida võimalus A. – L. Simmi avalduse rahuldamiseks, mis taotleb toetust kahe noore Jaapani kunstniku Nao Oshima (sünd. 1983) ja Yumeno Goma (sünd. 1984) näituse korraldamiseks Viljandis Kondase Keskuses 2014. a. Näitus aitaks tugevdada loomingulisi ning tõiseid sidemeid Eesti ja Jaapani noorte kunstiinimeste vahel. Ühtlasi oleks tegemist jätkuga Jaapani maalikunstniku Hiroshi Umezaki töötamisele ja näitusele Viljandis 2013. a. suvel. Oli see ju üldse esimene kord, kui Jaapani kunstnik leidis pikemaajaliseks kohalviibimiseks ja tööks tee Lõuna-Eestisse, Viljandisse. Hea, kui alustatu ei katkeks. Kuivõrd N. Oshima ja Y. Goma tööd tutvustaksid Jaapani kultuuri laiemaltki, sobiks nende 2014. aastale kavandatud näitus, mis avataks kunstnike kohalviibides, hästi hiljuti tärganud kunstialaste kontaktide jätkamiseks.

Lugupidamisega

Toivo Tasa

Eesti suursaadik Jaapanis

Soovituskiri

Anna-Liisa Simm organiseerib praegu 2014. a. kevadel Viljandis avatavat näitust, kus esitletakse kahe jaapani noore kunstniku töid. Anna-Liisa Simm tutvus nendega Taanis suvekoolis õppides, ta leidis nende töödes detailirikkust ja peenekoelisust, mis loob kui omaette tähenduskihi. Anna-Liisa arvates on selline detailsus Eesti, iseäranis Viljandi kontekstis väga värskendav ja uudne. Kondase keskus on nende näituseks ideaalne paik, selle hubased ja väikesed näitusesaalid on justkui loodud eksponeerimaks nende teoste eripära loomupärasel keskkonnas. Näituse korraldamine annab Anna-Liisa Simmile vaieldamatult väärtuslikku kogemust, mille alusel võib temast lähitulevikus saada kunstinäituste ja –projektide korraldaja, kellel on initsiatiivi ja oskus seda ellu viia.

Anna-Liisa Simmi seekordne plaan ei piirdu mitte ainult kahe väliskunstniku näituse korraldamisega, vaid hõlmab laiemat kultuurilist perspektiivi. Näiteks, kuidas võiks Kondase keskus tulevikus välismaiste kunstnikega koostööd teha ja arendada ning kuidas antud näituse kontekstis Viljandis jaapani kultuuri rohujuure tasemel tutvustada. Jaapani kultuuri on seni Eestis tutvustatud valdavalt pealinnas ning vähesel määral ka Tartus, väiksematesse kohtadesse ei ole oluliselt jõutud, millest on

kahju. Kui midagigi on eksponeeritud, on need olnud tavaliselt ainult teosed, mis ise inimehääles ei räägi ega liigu. Seekord aga on Anna-Liisal plaanis tuua koguni kaks jaapani kunstnikku, kes ei ole küll veel maailmanimed aga seevastu on ilmselt rohkem „inimesed“ näituse külastajate jaoks. Nii võib see näitus ja avamine olla viljandlastele esimene kokkupuude elus jaapanlastega. Selline vahetu kogemus jätab näituse külastajatele kindlasti sügavamaid muljeid ja tekitab edasist huvi Jaapani ja selle maa kultuuri vastu. Iga plaan arendada Eesti ja Jaapani vahelisi rohujuure tasandi kontakte on väga kiiduväärne. Sellepärast toetan väga Anna-Liisa Simmi ideed tuua kaks jaapani kunstnikku Viljandisse nende autorinäituse avamisele.

Eri Miyano

Jaapani keele õpetaja

Tartu Ülikooli keelekeskus

art exhibition

Ja lutsu kõik 遠回し

Yumeno Goma Nao Oshima

Detour

Kondas Centre of Naive Art

Kondase Keskus

Pikk tn 8 Viljandi

19.03 - 13.04.2014

Avatud K - L 10 - 17 (märts) Open WED - SAT 10 - 17 (in March)

K - P 10 - 17 (aprill) WED - SUN 10 - 17 (in April)

Autor: Nao Oshima

LISA 5 – Pildimaterjal

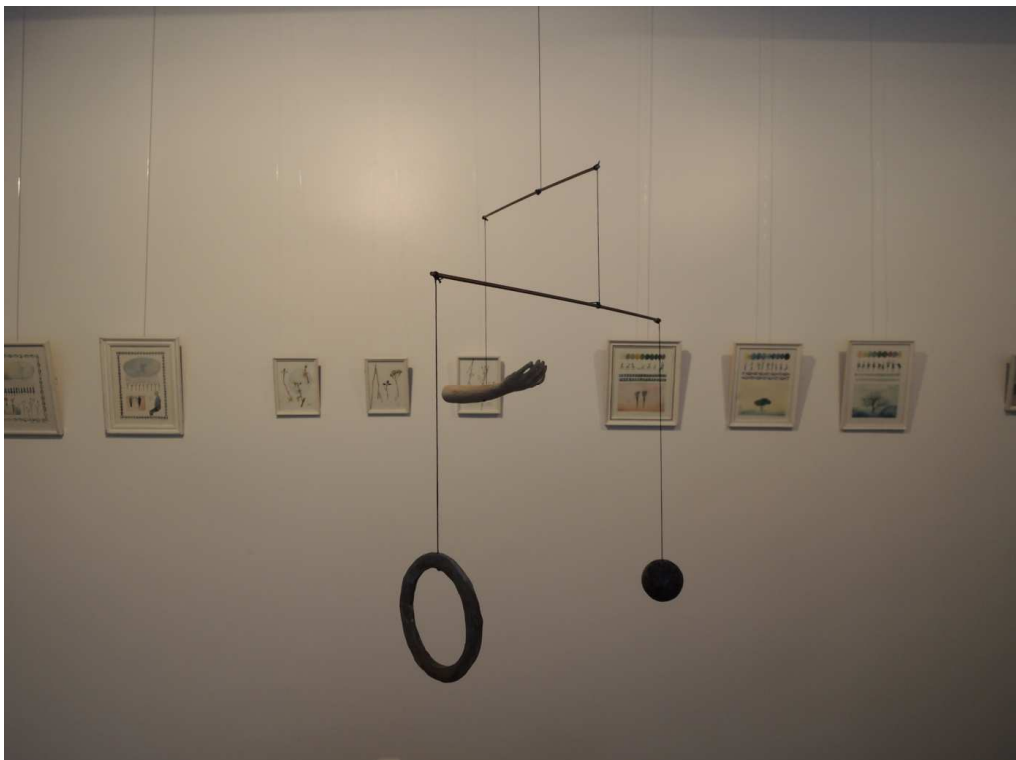
Näitussaal. Foto: Mare Hunt.

Yumeno Goma akvarellid. Foto: Anna-Liisa Simm

Nao Oshima keraamika. Foto: Anna-Liisa Simm

Detail näitusest. Foto: Yumeno Goma

Näituse avamine, suupistete laud. Foto: Anna-Liisa Simm

Näituse avamine. Foto: Sten Arvi

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Anna-Liisa Simm

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Kahe Jaapani kunstniku näitus „Jalutuskäik“ Kondase Keskuses,“

mille juhendaja on Tiina Pihlak.

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, **15.05. 2014**